

prima instanță: L. Vasilevici
instanța de apel: A. Panov, A. Nogai, A. Doga

dosarul nr. 2rac-511/15

DECIZIE

06 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan
Maria Ghervas
Nadejda Toma
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea Internațională de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale „Lyceum” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Internaționale de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea Internațională de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17 mai 2014, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 24 octombrie 2012 SC „Lyceum” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SIA „Moldasig” SA privind încasarea sumei compensației de asigurare în mărime de 47149 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 02 mai 2012, a încheiat cu SIA „Moldasig” SA contractul nr. 0767 de asigurare auto – casco a mijlocului de transport de marca Renault, model Scenic cu numărul de înmatriculare CPZ 469, fabricat în 2012.

Sușine că la 15 iulie 2012, în jurul orelor 20:45, administratorul SC „Lyceum” SRL, Iurie Miron, se deplasa cu autoturismul sus menționat, pe șoseaua Hâncești, fiind prins de o ploaie torențială, în urma căreia s-a acumulat multă apă pe partea carosabilă a drumului. În urma acestui eveniment, ce face parte din categoria calamităților naturale, a fost deteriorat motorul de la mașină.

Afirmă că potrivit prevederilor contractuale și anume pct. 6.3 al contractului nr. 0767 de asigurare a mijlocului de transport din 02 mai 2012, conducătorul autoturismului Iurie Miron, a înștiințat asigurătorul despre evenimentul produs și a depus o cerere prin care a solicitat constatarea producerii evenimentului asigurat în

urma ploii torențiale, constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirilor de asigurare.

Menționează că prin scrisoarea nr. 3421 din 21 august 2012, asigurătorul a refuzat de a-și onora obligațiunile contractuale, motivând precum că ploaia torențială, care a avut loc la 15 iulie 2012 în jurul orelor 20:45, nu a produs efectele juridice a cazului asigurat prevăzut de contractul nr. 0767 de asigurare a mijlocului de transport din 02 mai 2012.

Susține că a încercat de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, expediind reclamația cu nr. 55 din 11 septembrie 2012, iar prin scrisoarea nr. 4640 din 13 septembrie 2012, asigurătorul a refuzat de a-și onora obligațiunile conform prevederilor contractului nr. 0767, invocând aceleași motive ca și în răspunsul din 21 august 2012.

Consideră că asigurătorul SIA „Moldasig” SA a încadrat nemotivat și nejustificat evenimentul produs, calificându-l ca un caz potrivit pct. 4.2 prin care compania de asigurare nu poartă răspundere pentru daune provocate ca urmare a avarierii, ieșirii din funcție a pieselor, detaliilor și agregatelor MT și ES asigurat, în rezultatul exploatării lui, inclusiv în cazul hidroloviturii. Motivul invocat este justificat numai în cazul exploatării automobilului cu încălcarea normelor tehnologice de exploatare a automobilului și nu poate fi aplicat în cazul calamităților naturale, care nu depind de voința conducătorului automobilului.

Invocă că potrivit pct. 4.1 a contractului nr. 0767, la dorința asiguratului, asigurătorul își asumă responsabilitatea în ceea ce privește MT, remorca și EA pentru riscurile „daune”, „auto - casco”.

Susține că conform pct. 4.1.1. a contractului sus menționat, se consideră caz asigurat – riscul „daună” – deteriorarea sau distrugerea MT asigurat, a remorcii sau a ES apărute în rezultatul calamităților naturale (lovitură de fulger, ploi torențiale, grindină, inundație, furtună, cutremur de pământ, alunecări de teren, zăpadă excesivă etc).

Remarcă că evenimentul s-a produs la 15 iulie 2012, ora 20:45 în urma căruia s-a deteriorat mijlocul de transport asigurat, conform art. 4.1. și 4.1.1. - deteriorarea mijlocului de transport asigurat apărut în rezultatul calamităților naturale a ploii torențiale.

Menționează că potrivit art. 8.6 pct. 8.6.1 din contractul nr. 0767 de asigurare a mijlocului de transport din 02 mai 2012, achitarea despăgubirilor de asigurare urmau a fi efectuate conform dispoziției de plată nr. SPT0031121 din 06 august 2012, calculate de expertul întreprinderii „Daac - Hermes” SA, în sumă de 47149 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 14, 1301, 1328 Cod civil, art. 166-167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii cu încasarea din contul Societății Internaționale de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni în beneficiul său a despăgubirilor de asigurare în sumă de 47149 lei, taxa de stat în mărime de 1414 lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de concretizare a cererii de chemare în judecată, SC „Lyceum” SRL a modificat cuantumul pretențiilor, solicitând încasarea despăgubirii de asigurare conform facturii fiscale DH 0033787 din 05 decembrie 2012 în sumă de 52647 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 4000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 17 mai 2014, a fost admisă acțiunea și încasată din contul SIA „Moldasig” SA în beneficiul SC „Lyceum” SRL 52647 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, cheltuieli de judecată 1414 lei – restituirea taxei de stat achitate la depunerea acțiunii, în total 54061 lei, cât și 4000 lei cheltuieli pentru asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2014, a fost respins apelul declarat de SIA „Moldasig” SA și menținută hotărârea primei instanțe.

La 12 februarie 2015, SIA „Moldasig” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu adoptarea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral acțiunea SC „Lyceum” SRL.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată.

Susține că în urma adresării la companie a reprezentantului asiguratului – Iurie Miron, specialiștii companiei au întocmit dosarul de daune nr. D/CASCO/12-1492, iar în rezultatul investigării s-a constatat că nu constituie caz asigurat situația care a avut loc la data de 12 sau 15 iulie 2012.

Menționează că motivul refuzului de achitare a despăgubirii de asigurare constituie pct. 4.2. al contractului nr. ACA/2012 – 0767, care stipulează că pentru daune provocate ca urmare a avarierii, ieșirii din funcțiune a pieselor, detaliilor și agregatelor MT și ES asigurat în rezultatul exploatării lui, inclusiv ca urmare a nimeririi obiectelor străine și a substanțelor în spațiul interior al agregatelor, asigurătorul nu poartă răspundere și nu se consideră caz asigurat.

Invocă că conform răspunsului oficial dat de „Daac - Hermes” SA, se explică că în cazul respectiv a avut loc o hidrolovitură, iar altă probă care ar putea combate răspunsul dat de către intimat nu a fost prezentată.

Afirmă că însăși în cererea cu privire la constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare, persoana care conducea automobilul asigurat, Iurie Miron, în pct. 5, capitolul „circumstanțe”, indică precum că circula pe timp de ploaie, a traversat curentul de apă și motorul s-a blocat. Consideră că în cazul în care acesta ar fi staționat în timpul producerii calamității naturale, numite ploi torențiale, prezentul caz s-ar fi încadrat în pct. 4.1.1 al contractului nr. 0767 din 02 mai 2012, dar odată ce acesta a continuat deplasarea, riscul producerii unui eveniment ce denotă semne ale cazului asigurat a crescut vădit, ca urmare deteriorându-se MT model Renault Scenic, n/î CPZ 469, iar acest fenomen se datorează hidroloviturii.

Invocă că potrivit pct. 4.2 al contractului, nu se consideră caz asigurat și asigurătorul nu poartă răspundere pentru daune provocate ca urmare a avarierii, ieșirii din funcție a pieselor, detaliilor și agregatelor MT și ES asigurat, în rezultatul exploatării lui, inclusiv ca urmare a nimeririi obiectelor străine și a substanțelor în spațiul interior a agregatelor.

Menționează că, la cererea de concretizare intimatului a anexat factura fiscală și actul lucrărilor îndeplinite nr. SPT0081360 din 05 decembrie 2012, eliberate de „DAAC – HERMES” SA către „Moldasig” SA, în baza deteriorărilor stabilite în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. D/CASCO/12-1492 din 17 iulie 2012, lucrările îndeplinite constituie 6 poziții, iar piesele – 21 poziții.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 februarie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

După cum rezultă din materialele pricinii, SA „Lyceum” SRL, înaintând acțiunea în instanța de judecată împotriva SIA „Moldasig” SA, cu ulterioarele concretizări, a solicitat încasarea sumei de 52647 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, cheltuieli de judecată în mărime de 1414 lei, în total 54061 lei, cât și suma de 4000 lei ca cheltuieli pentru asistență juridică.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, admitând-o integral, soluție menținută și de instanța de apel.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în recurs și materialul probator, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că concluzia instanțelor de judecată este una greșită, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator și aplicarea greșită a prevederilor legale.

Așadar, materialul probator atestă că la 02 mai 2012, între SIA „Moldasig” SA în calitate de asigurator și SA „Lyceum” SRL în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul nr. 0767 de asigurare a mijloacelor de transport, obiectul asigurării fiind autoturismul Renault de model Scenic, n/î CPZ 469 (f. d. 8 – 9).

Ulterior încheierii contractului sus enunțat de către SIA „Moldasig” SRL a fost eliberată polița nr. 0767 privind asigurarea autovehiculelor asiguratului „Lyceum” SRL (f. d. 7 verso).

Este cert și faptul că la 16 iulie 2012 administratorul SC „Lyceum” SRL, Iurie Miron a adresat o cerere către SIA „Moldasig” SRL privind constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirilor de asigurare, în care a indicat că deplasându-se pe ploaie cu viteză redusă a traversat curentul de apă, după care motorul s-a blocat și a fost în imposibilitate de a-l mai restarta (f. d. 20).

Examinând cererea menționată, SIA „Moldasig” SRL a adoptat procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. D/CASCO/12-1492 din 17 iulie 2012, prin care a respins despăgubirea solicitată de către SA „Lyceum” SRL, ca temei invocând prevederile pct. 4.2 al contractului de asigurare, care stipulează că pentru toate riscurile nu se consideră caz asigurat și asiguratorul nu poartă răspundere pentru daune provocate ca urmare a avarierii, ieșirii din funcțiune a pieselor, detaliilor și agregatelor MT și a ES asigurat în rezultatul exploatării lui, inclusiv ca urmare a nimeririi obiectelor străine și a substanțelor (ca urmare a hidroloviturii etc.) în spațiul interior al agregatelor. (f. d. 28).

Conform art. 666 alin. (1) Cod civil al RM, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Noțiunea contractului de asigurare este prevăzută la art. 1301 Cod civil, care stipulează că prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Raportând la caz prevederile citate mai sus, instanța de recurs constată ca neîntemeiată referirea SC „Lyceum” SRL în susținerea cererii de chemare în judecată, la prevederile pct. 4.1.1. al contractului de asigurare vizat, care indică că se consideră caz asigurat – riscul „daună” – deteriorarea sau distrugerea MT asigurat, a remorcii sau a ES apărute în rezultatul calamităților naturale (lovitură de fulger, ploi torențiale, grindină, inundație, furtună, cutremur de pământ, alunecări de teren, zăpadă excesivă etc.).

În susținerea opiniei enunțate se va reține că, conform informației parvenite de la Compania DAAC Hermes SA în adresa SIA „Moldasig” SA, referitor la cauza defectării automobilului Renault model Scenic, n/î CPZ 469, defectarea motorului la automobilul menționat a avut loc ca urmare a pătrunderii masei de apă prin filtrul de aer în interiorul motorului, astfel producându-se o hidrolovitură (f. d. 21).

Este de menționat că informația dată a constituit temei de adoptare de către SIA „Moldasig” SA a procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. D/CASCO/12-1492 din 17 iulie 2012, prin care a fost respinsă despăgubirea solicitată de către SA „Lycem” SRL.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma că SC „Lyceum” SRL a invocat dezacordul cu constatarea Companiei DAAC Hermes SA cu privire la cauzele defectării automobilului asigurat.

Ca consecință, este incontestabil că la caz sunt relevante clauzele pct. 4.2. al contractului de asigurare nr. 0767 din 02 mai 2012, care stipulează că pentru toate riscurile nu se consideră ca caz asigurat și asiguratorul nu poartă răspundere pentru daune provocate ca urmare a avarierii, ieșirii din funcțiune a pieselor, detaliilor și agregatelor MT și a ES asigurat în rezultatul exploatării lui, inclusiv ca urmare a nimeririi obiectelor străine și a substanțelor (ca urmare a hidroloviturii etc.) în spațiul interior al agregatelor.

Or, din analiza dispozițiilor citate rezultă indubitabil că răspunderea asiguratorului *nu survine în cazul exploatării mijlocului de transport, inclusiv ca urmare a nimeririi obiectelor străine și a substanțelor (ca urmare a hidroloviturii etc.) în spațiul interior al agregatelor.*

La caz, însă, nu este pus la îndoială faptul că șoferul automobilului asigurat, ajuns în ploaie, nu a oprit motorul pentru a evita nimerirea masei de apă în spațiul interior al agregatelor automobilului, dar a exploatat mijlocul de transport, continuând deplasarea, fapt ce rezultă chiar din cererea administratorului SC „Lyceum” SRL, Iurie Miron adresată SIA „Moldasig” SA, care a indicat că aflându-se la volanul automobilului și deplasându-se pe ploaie, a traversat curentul de apă, după care motorul s-a blocat și a fost în imposibilitate de a-l mai restarta.

În aceste condiții, se poate observa că prevederile pct. 4.1.1. al contractului de asigurare nr. 0767 din 02 mai 2012, care indică că se consideră caz asigurat – riscul „daună” – deteriorarea sau distrugerea MT asigurat, a remorcii sau a ES apărute în rezultatul calamităților naturale (lovitură de fulger, ploi torențiale, grindină,

inundație, furtună, cutremur de pământ, alunecări de teren, zăpadă excesivă etc.), sunt aplicabile numai în cazul în care mijlocul de transport asigurat ar fi staționat în timpul producerii calamității naturale.

Astfel fiind, se constată ca neîntemeiată reținerea primei instanțe cât și instanței de apel că hidrolovitura s-a produs nu din cauza acțiunilor sau inacțiunilor reclamantului, dar ca urmare a calamităților naturale, or, după cum deja a fost menționat, șoferul care se afla la volanul automobilului asigurat nu a întreprins măsurile de a opri motorul și a evita fluxul de apă, întru curmarea producerii hidroloviturii.

Mai cu seamă se va menționa că la încheierea contractului de asigurare a mijloacelor de transport și stabilirea clauzelor contractuale, asiguratul „Lyceum” SRL a fost în drept de a contesta pct. 4.2. al contractului, care prevede că asiguratorul nu poartă răspundere pentru daune provocate ca urmare a nimeririi obiectelor străine și a substanțelor (ca urmare a hidroloviturii), însă nu s-a folosit de acest drept, astfel, acceptând condițiile contractuale.

Ca urmare, contractul de asigurare nr. 0767 din 02 mai 2012 a obținut forța obligatorie, prevăzută de art. 668 alin. (1) Cod civil, care statuează că contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.

Distinct de cele relatate, la caz nu sunt aplicabile nici dispozițiile art. 1315 alin. (1) lit. b) Cod civil care prevăd că asiguratorul este obligat să efectueze plata, la apariția dreptului asiguratului sau al beneficiarului asigurării de a încasa suma asigurată sau despăgubirea de asigurare, în termenul stabilit în condițiile de asigurare.

Pe cale de consecință, constatându-se ca întemeiat motivul invocat de către SIA „Moldasig” SA în recurs, se stabilește ca lipsită de suport legal concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare în sensul că în speță este prezent cazul asigurat, prin urmare, și obligația SIA „Moldasig” SA la despăgubirea asiguratului „Lyceum” SRL, fapt ce atestă netemeinicia acțiunii „Lyceum” SRL.

Față de cele ce preced și având în vedere că circumstanțele pricinii au fost stabilite pe deplin de către instanțele judecătorești inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, însă fiind aplicate eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care a respinge integral acțiunea lui SC „Lyceum” SRL, ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se admite recursul declarat de Societatea Internațională de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2014 și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17 mai 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Societății Comerciale „Lyceum” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Internaționale de Asigurări „Moldasig”

Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge integral acțiunea lui Societății Comerciale „Lyceum” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Internaționale de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Nadejda Toma

Ala Cobăneanu